Gemeente Druten

Raadsleden Druten

contactpersoon
Kernteam Oekraïne
t 088 432 7000

ons kenmerk

datum 28 september 2022
onderwerp status vluchtelingencrisis
verzonden 28 september 2022

Geachte leden van de raad,

Hiermee wil ik u op hoofdlijnen informeren over de stand van zaken wat betreft de opvang van ontheemden uit Oekraïne, de crisisnoodopvang (CNO) van asielzoekers in de regio Gelderland-Zuid en de doorstroming in de migratieketen. In de brief ga ik nader in op de:

- Doorstroming migratieketen
  - Bestuurlijke opdracht gezamenlijke inzet op regionale opgave
  - Crisisnoodopvang asielzoekers COA in de regio
  - Huisvesting statushouders in de regio
  - Lokale aanpak in de gemeente Druten;
- Opvang Oekraïense ontheemden in Gelderland-Zuid
  - Toename noodopvanglocaties Oekraïne in de regio
  - Lokale aanpak in de gemeente Druten;

Doorstroming migratieketen
De VNG en het Veiligheidsberaad hebben eind augustus afspraken gemaakt met het rijk om uit de asielcrisis te komen en daar ook uit te blijven. Deze afspraken gaan over het hele traject van asielopvang tot huisvesting en integratie. Gemeenten worden daarbij volledig gecompenseerd. De gemeenten in de regio Gelderland-Zuid zien het als hun gezamenlijk regionale opgave.

In het bestuurlijk overleg van 8 september bleek dat alle gemeenten mee willen werken om de landelijk afgesproken extra inspanning te leveren in de opvangproblematiek. Die inspanningen richten zich op de opvang van ontheemden uit Oekraïne, op de versnelde plaatsing van statushouders, en op de crisisnoodopvang van asielzoekers ter ontlasting van Ter Apel.

Dit bestuurlijke gesprek leverde het beeld dat de opgave voor alle gemeenten zwaar is, maar dat er mogelijkheden zijn om de opgave gezamenlijk te realiseren. De mate waarin en de aard van de bijdrage, verschilt per gemeente. Sommige gemeenten kunnen een stap naar voren doen als het gaat om het realiseren van (crisis)noodopvang asielzoekers COA, andere gemeenten geven aan een extra bijdrage te kunnen leveren aan het versneld plaatsen van statushouders, hetzij binnen de gemeenten, hetzij met een tussenvoorziening voor de (sub)regio. Ook zien enkelen de mogelijkheid om eventueel extra (crisis) noodopvangplaatsen te leveren als bijdrage aan de gezamenlijke opgave in de opvang van ontheemden uit Oekraïne. Op alle onderdelen van de opdracht een stap naar voren doen is voor veel gemeenten een te forse opgave, maar in gezamenlijkheid is de regionale doelstelling haalbaar.

Bestuurlijke opdracht gezamenlijk inzet op regionale opgave
De regionale opdracht is helder.

- Er moeten 450 crisisnoodopvangplekken voor asielzoekers worden gerealiseerd om Ter Apel te ontlasten.
- Tevens moeten er in onze regio 2.783 noodopvangplekken voor Oekraïense ontheemden worden gerealiseerd.
- Tenslotte is afgesproken om de huisvesting van statushouders te versnellen, zodat er plaatsen vrijkomen in AZC's voor nieuwe instroom. De huisvestingstaakstelling zal in de eerste helft van 2023 verhoogd worden met 60 - 75% t.o.v. het tweede kwartaal 2022.

Het samenwerken aan een bredere regionale aanpak, waarbij ook uitruil van de onderdelen van de opdrachten tussen gemeenten mogelijk is, geeft de mogelijkheid om de opvangcapaciteit in de regio te verhogen tot de afgesproken doelstelling en ook de versnelling van de huisvesting van statushouders te realiseren.

Om de haalbaarheid daarvan te onderzoeken heeft het bestuur van de veiligheidsregio de kring van gemeentesecretarissen gevraagd om samen met de programmaorganisatie bij de veiligheidsregio met een regionaal plan van aanpak c.q. voorstel te komen, om uitruil van de verschillende onderdelen van de opdracht dynamisch met elkaar te organiseren en hiermee een gezamenlijke bijdrage te kunnen leveren aan het oplossen van het probleem.

De uitwerking vraagt nog om een nadere concretisering, maar ik ben blij te constateren, na consultatie van alle gemeentelijke colleges van B&W, dat men bereid om een extra bijdrage te leveren aan één (of meer) opgaven, opdat gezamenlijk aan alle drie de pijlers van de opdracht wordt voldaan.

Huidige crisisnoodopvang asielzoekers in de regio.
Op dit moment hebben de gemeenten Culemborg, Zaltbommel en Buren crisisnoodopvang tot en met 31 december 2022 mogelijk gemaakt in hun gemeenten. Gezamenlijk zijn er nu 288 crisisnoodopvangplaatsen beschikbaar. Alle crisisnoodopvangplaatsen zijn op dit moment bezet.

Uitbreiding van de crisisnoodopvang binnen de regio is naar aanleiding van het bestuursakkoord nog onderwerp van gesprek binnen de gemeenten en veiligheidsregio.

Huisvesting statushouders
Over de versnelde huisvesting van statushouders hebben we eerder in de regio afgesproken dat gemeenten via de eigen woontafels aan de slag gaan om huisvesting te creëren voor de statushouders die zijn gekoppeld aan de gemeenten binnen de VRGZ. Mede hierdoor zijn er van 1 juli t/m 21 september 249 statushouders uitgestroomd naar de gemeenten in Gelderland-Zuid. Dit is net boven onze reguliere taakstelling als regio.

Om te kijken op welke wijze de beoogde versnelling uit het bestuursakkoord verder bereikt kan worden, hebben we de betrokken ambtelijke vertegenwoordigers bijeengebracht om te kijken waar we van elkaar kunnen leren en waar nog bestuurlijke knelpunten zitten. Naast het delen van best practises en ervaringen met ketenpartners en landelijke regelingen, is afgesproken om regionaal met elkaar in verbinding te blijven om te kijken waar we elkaar kunnen blijven helpen.

Status gemeente Druten
Op 6 oktober 2022 hebben we in onze gemeente de taakstelling voor de huisvesting van statushouders voor 2022 gerealiseerd. Met de huisvesting van statushouders vanaf 7 oktober zetten we de versnelling voor 2023 in. De aankomende weken maken we afspraken met de woningcorporaties én regiogemeenten om de versnelling voor 2023 al dit jaar door te zetten. Hiermee sluiten we 2022 af met een plus op de taakstelling.
Ook bespreken we met de woningcorporaties of we meer sociale huurwoningen (waaronder bijvoorbeeld flexwoningen) kunnen realiseren voor reguliere doelgroepen, zoals starters, spoedzoekers, jongeren en huurders met een zorgbehoefte.
Daarnaast onderzoeken we op dit moment welke locaties in onze gemeente in aanmerking kunnen komen voor de bouw/verbouw voor woonruimte voor statushouders en andere sociale doelgroepen.
Met andere gemeenten in de regio bekijken we hoe we zo efficiënt mogelijk de beschikbare capaciteit kunnen benutten. Bijvoorbeeld door ‘uitruil’ tussen gemeenten om op deze manier huishoudgrootte en woonruimte goed op elkaar af te stemmen (geen alleenstaande in een eengezinswoning).

Opvang Oekraïense ontheemden in Gelderland-Zuid
Sinds het uitbreken van de oorlog in de Oekraïne zijn er 13 miljoen inwoners op de vlucht. Hiervan zijn intussen naar schatting 6,0 miljoen mensen weer teruggekeerd. Op dit moment zijn er zo’n 78.160 geregistreerde Oekraïners in Nederland. 58.208 daarvan verblijven op dit moment in een gemeentelijke (crisis)noodopvanglocatie. De landelijke bezettingsgraad van gemeentelijke noodopvanglocaties is inmiddels 96,5%. Waardoor opvang van Oekraïners in noodopvanglocaties bijna niet meer mogelijk is

Toename noodopvanglocaties Oekraïne in onze regio
Binnen de veiligheidsregio Gelderland-Zuid hebben wij de opdracht vanuit het huidige bestuurlijk afsprakenkader om binnen het samenwerkingsverband van de veiligheidsregio

initieel 2.000 noodopvangplaatsen te creëren en additioneel 783 noodopvangplaatsen (conform landelijke verdeelsleutel).

Inmiddels zijn er op regionaal niveau 38 noodopvanglocaties in gebruik, alsmede een gezamenlijke crisisnoodopvanglocatie met Gelderland-Midden. De noodopvanglocaties hebben een gezamenlijke capaciteit van 2.515 plaatsen. Op dit moment (donderdag 22 september 2022) wordt er door 2.136 vluchtelingen gebruik gemaakt van de gemeentelijke noodopvang. Ondanks dat we hiermee ruimte over lijken te hebben, is dat niet het geval. Er is sprake van een bezettingsgraad van 98,4%. Dit komt doordat niet alle plaatsen optimaal gevuld kunnen worden. Door bijv. de gezinssamenstelling (gezin van 3 op een 4-persoonskamer) is het niet altijd mogelijk om kamers volledig in te vullen. Andere voorkomende redenen zijn: huisdieren op de kamer, groepssamenstelling en (tijdelijke) veiligheidseisen.

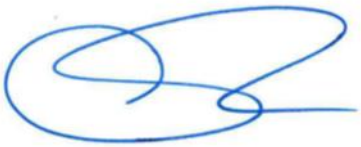
Aanpak in Druten
Vanaf mei ligt in de Waalhaven een cruiseschip met ruimte voor maximaal 140 Oekraïense vluchtelingen. In verband met veiligheidseisen kunnen we hier tijdelijk mensen huisvesten die 16 jaar of ouder en volledig mobiel zijn.
Op dit moment zit het schip vol. Dit betekent dat er 136 mensen verblijven. Twee kamers blijven gereserveerd voor quarantaine of voor mensen met fysieke of mentale problemen.
We hebben u al eerder aangegeven dat we het schip in eerste instantie hebben gehuurd voor zes maanden. Helaas is er nog steeds oorlog in Oekraïne. Daarom hebben we besloten om het huurcontract van het cruiseschip te verlengen tot en met 28 februari 2023.
We weten niet hoe de situatie in Oekraïne zich ontwikkeld. Daarom onderzoeken we de mogelijkheden om ook na februari 2023 Oekraïense vluchtelingen op te vangen op een cruiseschip aan de Veerdam.
De opvang en begeleiding van de Oekraïense mensen op het schip verloopt rustig en goed. Alle mensen die betrokken zijn bij deze opvang, inclusief de Oekraïners, zijn tevreden over de tijdelijke huisvesting op het schip.
Een groot deel van de volwassenen is inmiddels aan het werk in de regio en de kinderen gaan naar school.

Vervolg
Met de toenemende maatschappelijke bezorgdheid en ontevredenheid in de samenleving maken we ons zorgen over het maatschappelijk en bestuurlijk draagvlak voor de opvang van vluchtelingen en het vertrouwen in de overheid. Met name de opvang asielzoekers raakt een emotionele snaar bij veel mensen. Men is bang voor een negatieve impact op het persoonlijke leven en de eigen leefomgeving. Ondanks dat we begrip hebben voor deze gevoelens staan we wel voor een gezamenlijke opgave. Belangrijk is het daarom ook om met elkaar in gesprek te blijven en ook met onze inwoners.

We gaan een spannende herfst tegemoet waarbij op korte termijn duidelijk moet worden hoe we uit de asielcrisis komen en daar ook uit blijven. In de bestuurlijke afspraken van eind augustus zijn door de Rijksoverheid een aantal toezeggingen gedaan om uiterlijk 1

oktober met een aantal plannen te komen, waaronder een transitieplan over de afbouw van de crisisnoodopvang. Alsmede een politieke visie op en uitvoeringsplannen voor de instroom, doorstroom en uitstroom in de asielketen. In een volgende raadsbrief hoop ik u dan ook hier meer over te kunnen vertellen.

Hoogachtend,

Corry van Rhee-Oud Ammerveld
burgemeester